

Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г.Шевченка

**Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського**

Кафедра історії України, археології та краєзнавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

А.М. Острячко

(підпис)

(прізвище та ініціали)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПІДГОТОВКА УЧНІВ ЗЗСО ДО ДПА ТА ЗНО

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма 014 Середня освіта (Історія)

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії України, археології та краєзнавства Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 року.

Розробники: Петrenchенко Ірина Євгенівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України, археології та краєзнавства Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Мова навчання – українська.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Основним критерієм зарахування абітурієнтів до вищих навчальних закладів України є результати зовнішнього незалежного оцінювання. Зовнішнє незалежне оцінювання з історії України визначає рівень навчальних досягнень випускників закладів загальної середньої освіти при їхньому вступі до закладів вищої освіти і має на меті забезпечити реалізацію конституційних прав громадян на рівний доступ до якісної освіти. Крім того, учні, які завершують здобуття загальної середньої освіти, проходять обов'язкову державну підсумкову атестацію з низки предметів. Один з предметів для проходження ДПА випускники шкіл обирають між історією України або іноземною мовою. Державна підсумкова атестація – форма контролю відповідності результатів навчання здобувачів освіти вимогам державних стандартів загальної середньої освіти.

Успішне проходження державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання учнями потребує міцних і систематизованих знань, сформованих предметних компетентностей, досвіду роботи з речовими, писемними, візуальними джерелами, картографічними матеріалами, тестами.

Значною мірою гарантом успішної підготовки учня до ДПА, ЗНО є компетентний педагог, який повсякчас опановує нові звання, системно вдосконалює форми і методи навчання історії Фахова підготовка вчителя, його педагогічна майстерність, і, як наслідок, якісно організована підготовка учнів до ЗНО та ДПА є важливою запорукою успішного проходження ними цієї процедури та своєрідним засобом підвищення ефективності роботи закладу освіти.

Метою навчальної дисципліни «Підготовка учнів ЗЗСО до ДПА та ЗНО з історії України» є оволодіння студентами магістратури, майбутніми учителями історії, теорією, методикою, практичними навичками підготовки учнів до складання ДПА та ЗНО, знайомство з найбільш ефективними формами і методами організації роботи при підготовці учнів до ДПА та ЗНО.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення з програмою зовнішнього незалежного оцінювання з історії України, затвердженою Міністерством освіти і науки України, вимогами до знань і вмінь випускників закладів загальної середньої освіти з метою складання ними ДПА та ЗНО;

- ознайомлення з типами завдань, які Український центр оцінювання якості освіти включає до сертифікаційної роботи з історії України;

- оволодіння методичними прийомами підготовки учнів ЗЗСО до ДПА та ЗНО;

- оволодіння компетентностями роботи з тестовими питаннями;

- оволодіння практичними навичками роботи з різними видами історичних джерел, що зустрічаються у питаннях ДПА та ЗНО;

- розвиток у студентів історичного, критичного, аналітичного, творчого мислення, навичок самостійної роботи;

- розвиток у майбутніх вчителів вміння організовувати освітній процес у

ЗЗСО, створювати безпечне, психологічно-комфортне освітнє середовище в освітньому процесі, мотивувати учнів до здобуття нових знань та навичок;

- формування у студентів громадянської свідомості, активної соціальної позиції.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теорія та методика підготовки учнів до складання ДПА та ЗНО з історії України.

Обсяг дисципліни

	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ECTS	3	3
Кількість годин:	90	90
- лекції	14	6
- практичні / семінарські	16	4
- самостійна робота студента	60	80

Статус навчальної дисципліни: вибіркова.

Передумови для вивчення дисципліни.

Міждисциплінарні зв'язки з такими навчальними дисциплінами: «Методика навчання історії у старшій школі», «Історичне краєзнавство у старшій школі», «Сучасні інформаційні технології та методика застосування комп'ютерної техніки в освітньому процесі та наукових дослідженнях».

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання результатів навчання:

а) активність на лекційному занятті	до 2 балів
б) робота на практичному занятті	до 5 балів
в) самостійна робота:
проект з презентацією	до 25 балів

Складання заліку. Якщо студент отримав протягом навчальних модулів 35 і більше балів, має можливість підвищити свій рейтинг під час складання заліку, але не більше, ніж на 25 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	

60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Структура та тематичний план навчальної дисципліни

Вступ до курсу.

Тема 1. Загальні рекомендації щодо організації роботи вчителя історії з підготовки до ДПА та ЗНО.

Тема 2. Програма ЗНО з історії України Українського центру оцінювання якості освіти. Сертифікаційна робота з історії України.

Тема 3. Тематичні розділи програми ЗНО з історії України: головні події, поняття, терміни, дати. Маркери історичних епох.

Тема 4. Робота з писемними джерелами у контексті підготовки до ДПА, ЗНО.

Тема 5. Дати у питаннях ДПА, ЗНО.

Тема 6. Робота з мапою у контексті підготовки до ДПА, ЗНО.

Тема 7. Пам'ятки архітектури, образотворчого мистецтва, візуальні джерела у питаннях ДПА, ЗНО.

Тема 8. Історичні персоналії у програмі та питаннях ДПА, ЗНО. Робота з портретами, біографіями.

Тема 9. Організація роботи учня під час виконання тесту ЗНО.

№	Назва теми	Усього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	Вступ до курсу. Загальні рекомендації щодо організації роботи вчителя історії з підготовки до ДПА та ЗНО.	3	1		2
2.	Програма ЗНО з історії України Українського центру оцінювання якості освіти. Сертифікаційна робота з історії України.	10	2		8
3.	Тематичні розділи програми ЗНО з історії України: головні події, поняття, терміни, дати. Маркери історичних епох.	18	2	6	10
4.	Робота з писемними джерелами у контексті підготовки до ДПА, ЗНО.	12	2	2	8
5.	Робота з мапою у контексті підготовки до ДПА, ЗНО.	10	1	2	7
6.	Дати у питаннях ДПА, ЗНО.	9	1	2	6
7.	Пам'ятки архітектури,				

	образотворчого мистецтва, візуальні джерела у питаннях ДПА, ЗНО.	12	2	2	8
8.	Історичні персоналії у програмі та питаннях ДПА, ЗНО. Робота з портретами, біографіями.	11	2	2	7
9.	Організація роботи учня під час виконання тесту ЗНО	5	1		4
	Разом	90	14	16	60

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка учнів ЗЗСО до ЗНО по темам «Стародавня історія України» «Русь-Україна (Київська держава)», «Королівство Руське (Галицько-Волинська держава)», «Руські удільні князівства у складі іноземних державу другій половині XIV – першій половині XVI ст. Кримське ханство».	2
2	Підготовка учнів ЗЗСО до ЗНО по темі «Українські землі у складі Речі Посполитої»	2
3	Підготовка учнів ЗЗСО до ЗНО по темам, що стосуються історії Української козацької держави	2
4	Підготовка учнів ЗЗСО до ЗНО по темам, що стосуються становища українських земель у складі Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій у XIX ст.	2
5	Підготовка учнів ЗЗСО до ДПА та ЗНО по темам, що стосуються України в роки Першої світової війни та Української національної революції 1917 – 1921рр.	2
6	Підготовка учнів ЗЗСО до ДПА та ЗНО по темам, що стосуються становища українських земель у міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.).	2
7	Підготовка учнів ЗЗСО до ДПА та ЗНО по темам, що стосуються становища українських земель у роки Другої світової війни, період повоєнної відбудови та період кризи тоталітарної системи та період перебудови.	2
8	Підготовка учнів ЗЗСО до ДПА та ЗНО по темам, що стосуються України як незалежної держави..	2
Усього годин практичних занять		16

Завдання для самостійної роботи

Студенти мають підготувати комплекти матеріалів для роботи з учнями закладів загальної середньої освіти по тематичним розділам, що визначені

Українським центром оцінювання якості освіти у програми ЗНО з історії України. Ці комплекти матеріалів мають включати блоки теоретичного матеріалу, підбірку дотичних до тем писемних та візуальних джерел, картографічних матеріалів, зображень пам'яток архітектури і образотворчого мистецтва, портретів та біограм персоналій, обов'язкових для розпізнання абітурієнтами, та блоки тестових завдань.

Електронні комплекти підготовлених студентами матеріалів після їх презентації, обговорення та вдосконалення будуть запропоновані для використання учням закладів загальної середньої освіти з метою їх використання при підготовці до ДПА та ЗНО.

Методи навчання

У процесі проведення навчальних занять (лекційних і практичних) передбачено застосовувати такі методи:

- пояснювально-ілюстративний;
- проблемний;
- проблемно-пошуковий;
- дослідницький;
- інтерактивні методи навчання.

Методи контролю

Усне опитування.
Індивідуальні завдання.
Доповіді.
Студентські проекти-презентації.
Іспит.

Засоби діагностики успішності навчання

Активна робота на лекційних заняттях.
Виступи на практичних заняттях.
Виконання завдань самостійної роботи.
Підготовка та захист доповідей, проектів-презентацій;

Розподіл балів за видами роботи

Види оцінювання	Кількість балів
Робота студента на лекційному занятті (активність під час дискусій)	14
Робота студента на практичному занятті (у т. числі усна доповідь, доповнення, активність під час дискусій)	40
Виконання завдань для самостійної роботи	25
Залік	25
Усього	100

Методичне забезпечення

1. Навчальна програма навчальної дисципліни.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Методичні матеріали.

Джерела

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з історії України, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затверджена Міністерством освіти і науки України від 06 червня 2018 р. № 696

Література

Власов В. Як перевірити та оцінити історичну компетентність учнів (до концепції контрольних робіт Державної підсумкової атестації з історії України). *Історія в школах України*. 2010. №4. С. 3–17.

Власов В. Програмові вимоги ЗНО з картографічних умінь: змістовий та методичний аспекти. *Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання / науково-методичний журнал*. 2018. № 5 (75). С. 2–38.

Островський В. Завдання з фрагментами писемних джерел з кількома умовами в текстах ЗНО з історії України. *Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання науково-методичний журнал*. 2018. № 5 (75). С. 71–96.

Інформаційні ресурси

Офіційний сайт «Український центр оцінювання якості освіти»
www.testportal.gov.ua

Програма ЗНО з історії України <https://testportal.gov.ua/progist/>

Історія України. Підручники, посібники, атласи, схеми, таблиці. Для підготовки до ЗНО з історії України
<https://drive.google.com/folderview?id=0B0lYer1pfjIBU0duejR2LThzbU0&usp=sharing>

Онлайн тести ЗНО з історії України <https://zno.osvita.ua/ukraine-history/>

Історія України: візуальні об'єкти <http://osvita.ua/test/training/history/>

Prometheus. Історія України. Повний курс підготовки до ЗНО
https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:ZNO+HISTORY101+2017_T1/about

Спецпроект «Історія України в історіях» <https://znohistory.edera.com>